

Multiconsult AS
v/Vegard Meland
Postboks 265 Skøyen
0213 Oslo

Vestmarka, 1. mars 2013

Sendes med e-post til vem@multiconsult.no

FORSLAG TIL PLANPROGRAM OM LOKALT SKI- OG SKISKYTINGSANLEGG MED SNØPRODUKSJON OG HELÅRS SKYTEBANE VED FRANSKLEIV I BÆRUM: HØRINGSUTTALELSE FRA BEBOERE OG BRUKERE AV VESTMARKA

1 INNLEDNING

Vi viser til brev av 14. januar 2013 fra IL Jardar og Bærums Skiklub adressert til berørte naboer/grunneiere, offentlige myndigheter og lag og foreninger. Brevet inneholder varsel om «*at arbeid med detaljregulering med konsekvensutredning for lokalt skianlegg på Franskleiv nå startes opp.*» Brevet er opplyst å utgjøre både «*varsel om oppstart av regulering etter lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 12-8 og varsel om høring av planprogram etter § 12-9.*»

Klubbenes brev viser til «*Forslag til planprogram*», datert 14. januar 2013, utarbeidet av Multiconsult AS på oppdrag av de to klubbene. Dokumentets tittel er «*Detaljregulering med konsekvensutredning. Lokalt skianlegg Franskleiv, Bærum kommune.*» I det følgende vil vi benytte betegnelsen «Planprogramforslaget» om dette dokumentet.

I brevet fra de to klubbene er fristen for å fremsette merknader til «*varsel om oppstart og/eller planprogram*» satt til i dag, 1. mars.

Vi er berørte beboere og brukere av det aktuelle området der ski- og skiskytingsanlegget er planlagt lokalisert og fremsetter herved våre merknader til forslaget til planprogram.

2 PROSJEKTBETEGNELSE, KORRIGERT: LOKALT SKI- OG SKISKYTINGSANLEGG MED SNØPRODUKSJON OG HELÅRS SKYTEBANE FOR TRENING OG KONKURRANSER

Tiltakshaverne for den planlagte utbyggingen og Bærum kommune har hittil konsekvent brukt betegnelsen «*lokalt skianlegg*» i saksnavnet og i omtalen av tiltaket.

Dette er ikke dekkende for innholdet i og omfanget og konsekvensene av utbyggingen. En dekkende betegnelse er «*lokalt ski- og skiskytingsanlegg med snøproduksjon og helårs skytebane for trening og konkurranser*». Denne betegnelsen gir en mer treffende indikasjon på utformingen, bruken og konsekvensene av det planlagte tiltaket.

Dette fremgår delvis av klubbenes brev av 14. januar 2013 der planen beskrives slik:

«*Planen*

Planen omfatter skiskytteranlegg (standplass, skiver og løyper), nye løyper mellom skistadion og eksisterende lysløyper, ny skibru over Vestmarkveien, kunstig dam for magasinering av vann for snøproduksjon og bygg (pumpehus for vann, trykkluftgenerator, speakerbu/rennkontor, lager og garasje for løypemaskin). Oppgradering av parkeringsplass er også en del av planen. I tillegg er det et ønske om å legge ut rør for produksjon av kunstsne i deler av lysløypa sør for Vestmarkveien. Dette området er derfor også tatt med i planområdet. Her skal det ikke gjøres andre terrenginngrep enn å grave ned rør og etablere kummer. Eksisterende skileikområde i øst er også tatt med slik at dette får en sikker planmessig status i fremtida. Heller ikke her vil reguleringsplanen åpne for endringer.»

Her er det ikke informert om at skytebanen skal benyttes til trening også utenom skisesongen, dvs. på *helårs* basis. At skytebanen skal benyttes hele året til skytetrening, gjerne i kombinasjon med løps- og rulleskitrening, ble på spørsmål bekreftet av klubbene under det offentlige informasjonsmøtet 4. februar 2013 som var en del av planprosessen.

Ved den forestående konsekvensutredningen og beslutningsprosessen må også dette tas med og vektlegges.

Vi stiller spørsmål om *behovet for inntil 22 standplasser/blinker* når det opplyses at dette skal være et *lokalt anlegg* og at "*Anlegget planlegges for å bedre forholdene for yngre utøvere innen langrenn og skiskyting, men også for allmennheten og markaskiløpere*". Det videre planarbeidet og i beslutningsprosessen må det være helt klarlagt hva kapasiteten vil innebære og hva omfanget av bruken av anlegget vil bli.

3 NÆRMERE OM HELÅRS BRUK FOR RULLESKI- OG LØPSTRENING I TILKNYTNING TIL SKYTETRENING OG SKYTEKONKURRANSER

Det er på det rene at skiskyting som *konkurransedrett* er blitt en *helårsidrett*. Det avholdes konkurranser på ulike nivåer innen Rulleskiskyting (noe som bl.a. er godt illustrert på Fossum IF sin hjemmeside).

Som *treningsform* er også rulleskiskyting og løpstrening i kombinasjon med skytetrening svært velegnet og mye brukt. Som ovenfor nevnt har de to klubbene bekreftet at de har til hensikt å benytte anlegget ved Franskleiv på denne måten.

Bærum kommune har allerede søkt om spillemidler for å oppgradere og asfaltere Vestmarkveien fra Franskleiv vestover til kommunegrensen mot Asker med det formål å legge til rette for rulleskitrening. Kommunen har opplyst at arbeidet vil bli utført til sommeren.

Konsekvensutredningen må på denne bakgrunn utarbeide begrunnede anslag over bruken av skytebanen og Vestmarkveien opp til Franskleiv *gjennom hele året*.

Vi har merket oss at Miljøverndepartementet i brev av 9. mai 2012 til Bærum kommune (brevet omtales nærmere nedenfor) uttalte bl.a.:

«Planprosessen skal ikke innebære utredning av rulleskiløype.»

Departementet forklarer nærmere bakgrunnen for denne uttalelsen:

«Det fremkommer av søknaden at det underveis i planprosessen vil bli vurdert om reguleringsplanen også skal legge til rette for rulleskiløype. Departementet finner i utgangspunktet at anlegg for rulleski faller utenfor markalovens formål, da dette ikke er en type idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka eller som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka. Dette innebærer at rulleskiløyper i utgangspunktet ikke kan etableres i Marka. Et anlegg for rulleski i form av en asfaltert og planert trasé vil gi dette området et urbanisert preg, som vil kunne gi til dels vesentlige negative konsekvenser for mulighetene for naturopplevelse. Å asfaltere veier inne i Marka, som dette vil innebære, vil endre områdets karakter og redusere områdets naturpreg. Vanlige skiløyper, som består av grus og terrengbunn, gir et helt annet inntrykk og forandrer ikke områdets karakter på samme måte.»

Vestmarkveien inn til Sandungen og Rustan i Asker ble asfaltert da militæranlegget Asker Batteri ble etablert på slutten av 1950-tallet. Anlegget ble utviklet i sin opprinnelige form på slutten av 1970-tallet/begynnelsen av 1980-tallet og har senere vært brukt av Heimevernet, av politiet til øvelsesformål og til andre brukeres nytte, som transport i tilknytning til skogsdriften og tilhørende aktiviteter. De første kilometerne fra Franskleiv er veien den nødvendige ferdssåren til boligene og serveringsstedene Furuholmen og Gupu samt det nye aktivitetscenteret på Nedre Gupu. Det har i tillegg utviklet seg en utbredt bruk av veien til naturopplevelser for gående i alle aldre, med og uten barnevogner, for syklende, rullestolbrukere, ridende m.v.

Dette innebærer at selv om det i dette tilfellet dreier seg om en vei som allerede er asfaltert, har flere av de grunnleggende betraktningene i sitatet ovenfor fra Miljøverndepartementets brev relevans og betydelig tyngde. Veien dekker et bredspektret, sammensatt behov som er preget av svært ulike brukergrupper for naturopplevelse, mosjon, trening, nyttetransport i næring m.v.

Det er ukjent for oss hvorvidt kommunen har sørget for å klarere med Miljøverndepartementet om det arbeidet som er besluttet utført til sommeren med å oppgradere veien med planering og utbedringer der dette trengs, og med ny-asfaltering med det formål å legge til rette for at veien blir en «rulleskivei», er i samsvar med Markaloven og departementets forutsetninger og ramme for det nye planarbeidet. Videre antar vi at ved bruk av spillemidler til formålet, endres veiens primærformål, som allment åpent utfartsvei til marka, til et idrettsanlegg.

Vi mener derfor at det som en del av planarbeidet må bringes klarhet i om kommunens saksbehandling fram til vedtak har vært i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og om konsekvensene av en slik endring har vært utredet. Videre bør det som premiss for det videre planarbeidet for anlegget ved Franskleiv sørges for en avklaring av om kommunens beslutning om rulleskivei innebærer en overtredelse av departementets klare påbud om at «Planprosessen skal ikke innebære utredning av rulleskiløype.» I lys av den konkrete begrunnelsen for påbudet som er gitt i departementets brev, sitert foran, må det nå, tidlig i arbeidet med konsekvensutredningen, bringes klarhet i hva Miljøverndepartementet mener om kommunens tiltak i relasjon til bl.a. markalovens bestemmelser og forutsetninger.

Hvis det viser seg at Vestmarkveien fra Franskleiv og inn til kommunegrensen mot Asker kan oppgraderes og tilrettelegges for rulleskitrening og rulleskikonkurranser samt rulleskiskytingskonkurranser i den snøfrie delen av året, slik kommunens beslutning legger til rette for, må det i konsekvensutredningen til Planprogramforslaget legges inn begrunnede

anslag over den merbelastningen som dette vil medføre mht omfanget av bruken av skytebanen og trafikkbelastningen for Vestmarkveien opp til Franskleiv. I tillegg må en slik bruk av Vestmarkveien fra Franskleiv og oppover til kommunegrensen i tilknytning til anlegget ved Franskleiv, inngå i konsekvensutredningen og i grunnlaget for videre planarbeid og beslutningsprosess.

Hvis det derimot viser seg at kommunens oppgradering med tilretteleggelse for rulleskitrening er i strid med markaloven og dens forutsetninger, forutsetter vi at det blir lagt til grunn i det videre planarbeidet og i beslutningsprosessen at veien ikke skal kunne benyttes til rulleskitrening i kombinasjon med skytetrening på skytebanen ved Franskleiv. Dette vil for beslutningstakerne kunne være av betydning ved den samlede vurderingen av om Franskleiv i det hele tatt er et velegnet og hensiktsmessig stedsvalg for et skiskytingsanlegg og en helårs skytebane.

4 **KOMMUNENS PLIKT TIL Å UTREDE OG VURDERE BEHOVET FOR SKI- OG SKISKYTINGSANLEGG I ET REGIONALT PERSPEKTIV**

I det foran nevnte brevet av 9.5.12 til Bærum kommune uttalte Miljøverndepartementet, understreket av oss:

«Kommunen må i samarbeid med omliggende kommuner og organisasjoner utrede og foreta en vurdering av behovet for et ski- og skiskytingsanlegg ved Vestmarka i et regionalt perspektiv, både i forhold til eksisterende anlegg og planlagte anlegg.»

Miljøverndepartementet har stilt samme krav til Asker kommune for planlagt ski- og skytingsanlegg på Solli, til Hole kommune for anlegg på Sollihøgda og til Ringerike kommune for anlegg på Ringkollen.

Hole kommune har invitert Bærum kommune til samarbeid om nettopp et regionalt skiskytingsanlegg på Sollihøgda. Departementets brev innebærer at Bærum kommune har *plikt* til å «*utrede og foreta en vurdering*» av bl.a. dette. Vi forutsetter at dette blir gjort parallelt med konsekvensutredningen slik at beslutningsprosessen omfatter dette alternativet. Vi har merket oss, og slutter oss til, følgende uttalelse fra sekretæren for Oslo og Omland Friluftsråds flerbruksplanprosjekt for marka, Jan M. Fredriksen, som i Budstikka 30. januar 2013 skrev, i tilknytning til Miljøverndepartementets brev til de forannevnte kommunene og i lys av at det arbeides med planer for en rekke andre skianlegg i Oslo og Akershus, følgende:

«Dette viser nødvendigheten av at det snarest blir gjennomført en regional utredning og laget en samlet plan for nye langrenns- og skiskytingsanlegg. ... Dersom Miljøverndepartementets pålegg ikke blir fulgt opp av kommunene, kan departementet nekte å stadfeste planene.»

Vi er av den bestemte oppfatning at det planlagte ski- og skiskytingsanlegget med snøproduksjon og helårs bruk av skytebane ved Franskleiv, er forbundet med så mange og vesentlige inngrep og ulemper at denne lokaliseringen er helt uegnet for formålet. Klubbenes ønsker om et slikt anlegg må søkes dekket i et regionalt samarbeid og innenfor rammene av en samlet plan på regionalt nivå.

Vi ser med bekymring at Bærum Idrettsråd i sin uttalelse til Bærum kommune, Natur og idrett, gir uttrykk for at samarbeid med Hole kommune om et regionalt anlegg er «*irrelevant*

og ikke ønskelig» (referert i Budstikka 12.2.2013). Begrunnelsen for Idrettsrådet er, ifølge referatet, at de to klubbene nå har fremmet planforslag om lokalt anlegg ved Franskleiv.

Dette er i så fall en åpenbart uholdbar begrunnelse for å avise invitasjonen fra Hole kommune. Det skal rett og slett ikke være slik at den omstendighet at de to klubbene nå har fremmet planforslag om anlegg ved Franskleiv, gjør et regionalt samarbeid «irrelevant og ikke ønskelig». Det Hole kommune har gjort ved sin invitasjon om et regionalt anlegg, er jo nettopp hva Miljøverndepartementet har pålagt kommunen å vurdere, og da må vurderingstemaet være de reelle hensynene som tilsier nettopp et slikt samarbeid fremfor en rekke kommunale lokale anlegg i regionen.

Vi ber kommunen om å ta vår høringsuttalelse i dette brevet med i saksbehandlingen og beslutningsgrunnlaget for den prosessen som departementet har pålagt kommunen å foreta.

5 DE POTENSIELLE BRUKERNE AV ANLEGGET

Planforslaget er fremmet av de to idrettslagene IL Jardar og Bærums Skiklub i samarbeid. Det er imidlertid på det rene at det i den samme delen av Bærum; Vestre Bærum, er et tredje idrettslag som er aktive i langrenn og som må regnes som en fremtidig potensiell bruker av anlegget ved Franskleiv, både som langrennsarena og skiskytingsarena. Dette er IL Jutul.

I Asker er det en stor idrettsforening som har sitt rekrutterings – og aktivitetsområde nær Vestre Bærum og Vestmarka; Holmen IF. Ifølge klubbens årsrapport for 2012 har «Holmen IF Langrenn» 590 medlemmer og er «den største langrennsforeningen i Asker». Foreningen benytter allerede i dag parkeringsplassen ved Franskleiv og lysløypene derfra til regelmessig trening. Foreningen bruker lysløypene ved Franskleiv til skitrening på lik linje med Jardar, bl.a. hver mandag og onsdag, som for øvrig er samme dager som Jardar.

Det må derfor legges inn som en faktisk premiss ved konsekvensutredningen, i det videre planarbeidet og for beslutningsprosessen at Holmen IF vil ønske å benytte anlegget ved Franskleiv, både som langrennsarena og skiskytingsarena, og både for trening og konkurranser. Dette er spesielt aktuelt hvis det planlagte (men svært omstridte) lokale skiskytingsanlegget ved Solli gård i Asker ikke blir realisert.

Ved det videre planarbeidet, spesielt som en del av konsekvensutredningen, må det utarbeides begrunnede anslag som viser omfanget av bruken av anlegget og Vestmarkveien under forutsetning av at begge de to idrettslagene IL Jutul og Holmen IF får tilgang til anlegget i tillegg til de to tiltakshaverne; Jardar og Bærums Skiklub. Konsekvensvurderingen må inkludere både de forskjellige konsekvensene av det økte omfanget av selve bruken av anlegget og ikke minst de trafikkmessige konsekvensene som vi behandler særskilt senere i denne uttalelsen.

6 KONSEKVENSVURDERINGENS HOVEDTEMAER

I Planforslaget er det i punkt 1.3.4 på side 9 gitt en oversikt over viktige hovedtemaer som ble diskutert mellom klubbene og Bærum kommune i oppstartsmøtet 24. august 2012. For sammenhengens skyld gjengis oversikten her:

«Viktige hovedtema i planen som ble diskutert er:

- Friluftsliv og naturopplevelser, spesielt i forhold til markaloven.

- Natur- og vassdragsverdier, spesielt i forhold til naturmangfoldloven.
- Forurensningsfare, spesielt i forhold til effekter av skyteaktivitetene på vassdraget.
- Skytestøy - muligheter for støydemping, eventuelt begrensning av aktiviteter.
- Sikkerhet for allmennheten.
- Landskapsvirkninger/terrenginngrep av bygninger og anlegg.
- Atkomst- og parkeringsforhold, herunder trafikkikkerhet, særlig med tanke på arrangementer og området som utfartssted til Marka.
- Uttak av vann for produksjon av kunstsne.
- Behovet for skianlegget i et regionalt perspektiv, og hvilke alternative lokaliseringer som er vurdert.

Referatet har videre detaljer rundt planprosessen og krav til dokumentasjon/5/»

Vi vil i det følgende benytte de samme betegnelse og den samme rekkefølgen.

7 FRILUFTSLIV OG NATUROPPLEVELSER, SPESIelt I FORHOLD TIL MARKALOVEN.

Om dette temaet har vi følgende bemerkninger:

- a. Betydning av friluftsliv og naturopplevelser har vært gjenstand for mye forskning. Vi gjengir fra en undersøkelse utført av Synovate i 2009, skrevet for Friluftslivets fellesorganisasjon, (FRIFO) og Direktoratet for naturforvaltning (DN), datert 23.04.2009, understreket av oss:

«5. Funn i undersøkelsen

5.1 Hvem går på tur og hvem gjør det ikke

Åpningsspørsmålet i undersøkelsen viser at 9 av 10 går på tur i skog og mark.

Spørsmålet er stilt slik at både de som går en sjelden gang og de som går ofte kan svare ja. Omfanget turgåere har økt fra 79 % i 1992 til 92 % i 2009.

....

Kontemplasjon, ro og harmoni.

Antall respondenter som oppgir de ulikt formulerte kontemplative grunnene til å gå på tur som viktige er stabilt fra 1992. 8 av 10 sier at å komme bort fra mas og stress er en viktig grunn til å gå på tur. Det er nær 9 av 10 som mener at det å komme ut i frisk natur, vekk fra støy og forurensning og det å oppleve naturens stillhet og fred er viktige grunner til å gå på tur.»

Disse funnene samsvarer helt med funn publisert i 2010 av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) i rapport nr. 309, «Friluftsliv i Norge – Motivasjon og atferd».

Med tanke på antall brukere av området i dag, må det legges til grunn at disse utgjør en langt større andel av befolkningen enn de som er interessert i et skiskytingsanlegg i området. Det kan ikke være en riktig interesseavveining at de mange fra Bærum og til dels Asker, som i dag bruker dette attraktive området til et mangfold av naturopplevelser, skal fortrenge eller utsettes for ulemper av en særinteresse for de få som utøver skiskyting.

Turgåere, eldre, funksjonshemmede og barnefamilier går stort sett i området fra parkeringsplassen ved Franskleiv, dvs. der hvor den helårs skytebanen er planlagt å ligge, og opp til bl.a. Furuholmen og Gupu. I tillegg benytter de aller fleste syklistene som kommer opp fra Tanum-området eller fra Billingstad-området, også Vestmarkveien videre forbi og ovenfor Franskleiv.

En av kvalitetene som turer med Franskleiv som utgangspunkt har, er at man føler man er i skogen straks man forlater parkeringsplassen. Denne følelsen kommer dels av at man er i skogsterreng med en gang man forlater parkerings-plassen og dels av stillheten i området. Det må i konsekvensutredningen beskrives og vurderes hvordan anlegget vil endre disse kvalitetene og denne positive naturopplevelsen.

Et skiskytingsanlegg i bruk for trening og konkurranser gjennom hele året vil ødelegge stillheten og naturopplevelsen i begynnelsen av disse turene. Snøproduksjonen vil også støye en del, og siden deler av lysløypa går parallelt med veien vil dette være merkbart for turgåerne i de periodene det produseres snø. I tillegg vil konkurransene medføre støy fra høytaleranlegget og fra tilskuerne.

- b. Hvis Vestmarkveien også blir et rulleskianlegg, vil det oppstå konflikter mellom turgåere, syklistene, ridende, rulleskigrupper og tømmerdrift.

Konsekvensutredningen må vurdere hvordan turgåere, eldre, barnefamilier, syklistene og ridende sikres tilgang til marka når det er organisert trening og rulleski-, skiskytings- og langrenns-arrangementer.

Det er sannsynlig at slike arrangementer og organisert trening stenger veien, de viktigste stiene og skiløyper mens de pågår.

Det er allerede noe man merker i dag når både Jardar og Holmen har skitrening samtidig i lysløypa to dager i uken. Da er det så fullt i løypene at andre unngår disse dagene og de timene denne treningen pågår. Det er derfor en reell fare for at skiskytingsanlegget vil fortrenge eller forringe brukeropplevelsene for de mange som bruker dette området i dag.

Trafikken langs Vestmarkveien er i tillegg en meget stor belastning allerede som en følge av dagens omfattende bruk om ettermiddagene og kveldene i ukedagene i tillegg til helgene. Dette kommer vi tilbake til nedenfor.

- c. Det må klarlegges hvordan kommunens beslutning om å legge til rette for rulleskitrening og rulleskikonkurranser skal medføre at det blir en skiltet rulleskitrasé i et mye benyttet turområde. Vil det være rulleskibrukerne som skal ha førsteprioritet eller de "vanlige" brukerne, herunder barn på sin første sykkel, familier med barnevogn, eldre på tur, mosjonistene?
- d. Konsekvensutredningen må ta hensyn til innvirkning for besøkstall for Gupu og Furuholmen, både i forbindelse med arrangementer, men også for vanlig helgeutfart, når området skjemmes av støy fra skiskytingsanlegget, når det økte antall brukere av den asfalterte veien fra bommen og innover mot Asker med tanke på rulleskibrukere. Er det grunn til å tro at dette vil fortrenge bruken for de store massene?
- e. Opplevelsen av utrygghet på grunn av skytingen på banen reduserer naturopplevelsen for brukerne av området fra Franskleiv. Dette momentet kommer vi tilbake til nedenfor, men det har en egen betydning i tilknytning til temaet i dette punktet, om friluftsliv og naturopplevelser for de store brukergruppene i området.

- f. Konsekvensanalysen må basere seg på fakta. Derfor må det gjøres en grundig brukstelling for å skaffe grunddata av omfanget av bruken av området, så vel som variasjonsbredden blant brukergruppene som utøver friluftsliv og søker naturopplevelser gjennom samtlige årstider og gjennom samtlige av ukens dager og kvelder.

8 NATUR- OG VASSDRAGSVERDIER, SPESIELT I FORHOLD TIL NATURMANGFOLDLOVEN.

Naturmangfoldlovens bestemmelser er sentrale for konsekvensutredningen, det videre planarbeidet og for beslutningsgrunnlaget. Vi trekker fram en av bestemmelsene her:

«§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

...

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Det vi har påpekt i punkt 7, er også av betydning i relasjon til naturmangfoldlovens bestemmelser. I tillegg vil vi under temaet i overskriften her, ta opp følgende:

- a. Hvilken innvirkning vil vannbasseng for snøproduksjon ha for alle de private vannbrønnene i området? Vil dette påvirke tilsiget til grunnvannet og nivået for grunnvannsspeilet?

Naboene er spesielt bekymret for at dette kan merkes først noen år senere. Dette må vurderes, basert på solide grunddata.

- b. Konsekvenser for redusert vannføring pga vannbassenget for fisk og annet liv og vassdraget generelt fra vannbassenget ved Franskleiv til Holmen, må også utredes, basert på grunddata.
- c. I planen inngår anlegg av en dam som skal samle opp vann i løpet av våren, sommeren og høsten for bruk til snøproduksjon. Under oppfyllingen av dammen og under snøproduksjonen vil normalt all vannføring nedenfor dammen forsvinne.

Den naturlige vannføringen vil kunne reduseres så kraftig at dette vil kunne medføre store konsekvenser for fisk og bunndyr i lavereliggende deler av bekken. Derfor må konsekvensanalysen vurdere konsekvensen av at tilsig (vannføring) nedenfor dammen blir stoppet i store deler av året; både under oppfyllingen og i løpet av snøproduksjonen og i

tiden deretter når dammens vannstand er redusert.

- d. Anlegget vil ligge der det i dag er våtmarksområde med tilhørende plante og dyreliv. Et slikt våtmarksområde har en positiv regulerende effekt på vannføringen i bekken.

En betydelig del av dette området vil bli tørrlagt i anleggsfasen. Det samme vil sannsynligvis skje etter anleggsfasen, som en følge at vann skal ledes til dammen og benyttes til oppfylling av den i de ulike fasene av året. Hvilke konsekvenser dette vil ha for dyre-, fugle- og insektlivet samt for vegetasjonen, i gjensidig samspill, må kartlegges grundig og vurderes.

- e. Konsekvensene for fuglebestanden og hekkemulighetene må kartlegges og analyseres. I nærområdet til skytebanen og løypetrasséene som skal benyttes i tilknytning til skytebanen og det øvrige anlegget, er det etablert hønehaukbestand. Dette er en rødlistet art som er registrert hekkende i nær tilknytning til anlegget. Vi viser til foreliggende dokumentasjon av at hønehauken er rødlistet over hele landet. Blant den foreliggende dokumentasjonen velger vi her å trekke fram utredningen «Viltområder i Bærum», utgitt som «Siste Sjanse-Notat 2001-4, forfattet av Arne Heggland og Terje Blindheim. Den omtaler hønehauken som sårbar, og de opplyser at det på den tiden var 5 -7 hekkende par i Bærum. Hønehauken er i de ulike, foreliggende rapportene gradert som «Sårbar» og «Nær truet».

Vi vil også trekke fram at det går et vel innarbeidet rugdetrekk over det planlagte anleggsområdet. Det må avklares om dette våtmarksområdet er av betydning for rugdebestanden, som, som kjent, er avhengig av våtmarksområder.

9 FORURENSNINGSFARE, SPESIELT I FORHOLD TIL EFFEKTER AV SKYTEAKTIVITETENE PÅ VASSDRAGET.

Under dette temaet vil vi uttale følgende:

- a. Vestmarkveien fra Staver og opp er i dag ikke saltet. Ettersom det planlagte anlegget vil medføre en enda større trafikk i den stedvis bratte, smale og svingete Vestmarkveien, er det grunn til å ta i betraktning at det vil bli et større trykk for å innføre salting. Hvis dette skjer, vil det kunne få konsekvenser for de private vannbrønnene langs veien fra Staver og opp til Franskleiv. Beboerne har tidligere fått stoppet salting av veien på denne strekningen nettopp pga risikoen for å forurense brønnene. Dette er ikke omtalt i Planprogramforslaget, men det bør tas med i konsekvensutredningen.
- b. Bruk av snøproduksjonsanlegg har som kjent til formål å kunne ta i bruk anlegget i forkant av den naturlige skisesongen, dvs. før naturlig snøfall. I de fleste anlegg med kunstsne tilsettes det i dag kjemikalier/tilsetningsstoffer i vannet som gjør det mulig å anlegge snø ved høyere temperaturer enn normalt. Det må legges til grunn som en premiss for planarbeidet og beslutningsgrunnlaget at det ved etablering av et kunstsneanlegg i Vestmarka, også her vil bli brukt ulike tilsetningsprodukter i vannet. Et mye brukt tilsetningsprodukt er "Snowmax fluid" som inneholder Ammonium Klorid, Ammonium Nitrat, Sodium Klorid og Potassium Klorid, samt partikler av f.eks. Kaolinitt for å øke krystalliseringen. I tillegg er produktet tilsatt en bakterie (*Pseudomonas syringae*). Konsekvensanalysen må vurdere hvilke kjemikaler som vil kunne bli brukt i snøproduksjonsanlegget. Den må også vurdere hvilken forurensning dette kan medføre

for grunnvannet, vegetasjon og dyreliv både på kort og lang sikt. Det er i tillegg kjent at Nitrat er et svært høyt innhold av Nitrogen som vil føre til en gjødsling av naturen. Nitrat kan endres til nitritter i kroppen og kan være helseskadelig.

Disse forholdene må grundig undersøkes og analyseres. På informasjonsmøtet 4.2.2013 ble dette temaet forsøkt avfeid av en av representantene for Jardar IL med at «*det brukes ikke kjemikalier under kunstsnøproduksjonen på skiskytingsanlegget på Fossum, så det kommer ikke til å bli brukt ved Franskleiv heller.*» Dette holder ikke som avgrensning av konsekvensutredningen og planarbeidet, og det er selvsagt ikke tilstrekkelig som premiss for beslutningstakerne. Konsekvensanalysen må objektivt beskrive alle fakta ved en eventuell slik bruk. Og i tillegg ber vi om at det dokumenteres at kjemikalier ikke har vært brukt og ikke vil bli brukt under kunstsnøproduksjonen på Fossums anlegg.

- c. Forurensningen fra blyammunisjonen, hylser og annet fra skiskytingsanlegget må beskrives, dokumenteres og vurderes generelt og spesielt for grunnvannet med tanke på de mange husstandene i området ved Franskleiv og nedenfor langs Vestmarkveien som har borede brønner.
- d. Hvordan sanitærbehovene skal løses under vanlig trening og under arrangementer, og hvilken forurensning dette kan medføre, må også dokumenteres og vurderes.

10 SKYTESTØY - MULIGHETER FOR STØYDEMPING, EVENTUELT BEGRENSNING AV AKTIVITETER.

Ved dette temaet vil vi bemerke følgende:

Skytestøyens og de andre støykildenes virkninger for beboerne i området og for de mange andre og tallrike gruppene av brukere, må kartlegges og dokumenteres. Dette gjelder:

- Skytestøyen, spesielt på bakgrunn av topografien som forsterker støyen i retning av beboelsen og for andre brukere. Det er ikke tilstrekkelig å vise til at støyen fra skiskytternes geværer er lavere enn fra rifle og hagle. I et slikt attraktivt naturområde og så nær boliger, skal sammenligningsgrunnlaget være roen, stillheten og de naturlige, positive lydene i skogen gjennom årstidene, og ikke den kraftige støyen fra en bane med rifle- og hagle skyting.
- Under arrangementer: Støyen fra høytaleranlegget og tilskuerne m.fl., og også her er topografien en viktig faktor.
- Støy gjelder ikke bare selve skytingen. I tillegg kommer støyen fra trykkluftgeneratorene som brukes til snøkanonene. De er planlagt å skulle kjøres døgnkontinuerlig i opptil 7 dager sammenhengende, og sannsynligvis i to eller flere omganger i løpet av en sesong, så lenge det er vann i dammen og det er behov. Vi peker på at vannet ut til kanonene i løypetraséen transporteres ved hjelp av trykkluft fra kompressoranlegg, som antas å være svært støyende. Og også her virker topografien forsterkende på støyen for bebyggelsen og for de øvrige brukerne.
- Den sikkerhetsmessige risikoen. Ammunisjonen har en rekkevidde på over 2.000 meter. Dette går vi nærmere inn på i eget hovedtema nedenfor.

- Opplevelsen av utrygghet og ubehag ved å starte og bevege seg på Vestmarkveien og i skogen rundt den, i skyteretningen, med bare en jordvoll mellom seg og skytebanen, særlig i lys av høydeforskjellen mellom skytterne og skogområdet i skuddretningen som øker risikonivået.
- Siden de fleste som bruker området i dag søker stillheten og roen, vil de ovennevnte faktorene sannsynligvis føre til at mange vil søke til andre områder. Hvem vil ta med seg barn og barnebarn og gå tur rett foran og ovenfor en skytebane, i skuddretningen? Hvilke konsekvenser får dette for alle de andre brukergruppene bruk av området, og hvilke konsekvenser får dette i sin tur for den næringen som drives på Gupu og Furuholmen?

Vi føyer til:

Det ble på informasjonsmøtet 4.2.2013 opplyst at det ville bli arrangert to renn i året (klubbrenn og kretsmeesterskap). Dette måtte de gå tilbake på i møtet. De vil selvsagt ønske å gjennomføre flere arrangementer i løpet av året, og da også i sommersesongen, som vi har påpekt foran i dette brevet. I denne sammenheng må det også regnes med ønsker fra de to andre klubbene, Holmen IF og IL Jutul, om å bruke anlegget. Dette har vi omtalt nærmere foran.

Både støy fra skyting og kanoner vil skje på tidspunkter hvor naboer normalt er hjemme og andre brukere også benytter området, dvs på ettermiddager, kvelder og i helger. Det er derfor viktig at støyen blir minimal. Det er grunn til å legge vekt på at de som bor i dette området og de andre brukergruppene har søkt til området nettopp pga roen og nærheten til naturen, og et slikt anlegg vil redusere muligheten for å oppnå dette.

Det må foretas grundige beregninger av støy fra alle de ovennevnte støykildene.

11 SIKKERHET FOR ALLMENNHEITEN.

- a. Det er umulig å sikre seg 100 % med slike anlegg. Hvordan vil allmennheten oppfatte sikkerheten? Vil det føles trygt å ferdes, selv på veien og opparbeidede stier, når skytebanen er i bruk? Vil skytebanen i seg selv være nok til å redusere Vestmarka som et attraktivt natur- og friluftsområde, slik det er i dag?
- b. Rekkevidden til rifler med kaliber 22 LR er ca 2.000 meter. Fra foreslått standplass til Gupu er det 850 meter i luftlinje.
- c. Hvordan vil sikkerheten med hensyn til bær- og sopp-plukkere ivaretas?
Det er problemer med at slike brukere går innenfor skyteanlegget i dag på Løvenskjoldbanen og det er derfor grunn til å vurdere denne problemstillingen også for dette anlegget.
- d. Hvordan kan sikkerheten med hensyn til kuer og sauer som beiter i marka ivaretas ?
Det ble opplyst på informasjonsmøtet 4.2. at det ikke skal bygges gjerde rundt dammen

og skytebanen. Dette må legges til grunn ved konsekvensutredningen og som premisser for beslutningene.

12 LANDSKAPSVIRKNINGER/TERRENGINNGREP AV BYGNINGER OG ANLEGG.

- a. Hvilke forbedringer med drenering og topplag må gjøres på eksisterende nyanlagte lysløype for å få tilfredsstillende snøproduksjon / legging av kunstsne på den 1,6 km sløyfen av lysløypa?
- b. Hvilke inngrep i terrenget og med lysløypa må gjøres for framføring av vann, trykkluft og elektrisitet for den distribuerte snøproduksjonen?
- c. Broen over Vestmarkveien må være høy nok til at fullastede tømmerbiler og kassebiler med varer til Gupu og Furuholmen kan passere.
Dette vil gjøre at broen og tilstøtende løyper vil ha en betydelig størrelse og medføre i betydelig inngrep i NLR området.
Planarbeidet må legge fram en ferdig og realistisk løsning for broen og tilstøtende løyper. Videre må konsekvensanalysen analysere hvilke konsekvenser denne delen av anlegget har for naturopplevelsen for turgåere, for naturen og for dyrelivet.
Planarbeidet og konsekvensanalysen må også inkludere konsekvensene for bekken og våtmarksområdet som er rett nedenfor der broen er planlagt å krysse Vestmarkveien.
- d. Hvis det blir noe av asfaltering av Vestmarkveien som et rulleskianlegg vil det kort tid etter komme ønske om å asfaltere løyper fra Vestmarkveien til Skiskytingsanlegget.
Planarbeidet og konsekvensanalysen bør derfor inkludere planer for hvordan løpene ved skiskytingsanlegget kan knyttes til Vestmarkveien, og hvilke konsekvenser asfaltering av løpene fra Vestmarkveien til Skiskytingsanlegget vil ha.

13 ATKOMST- OG PARKERINGSFORHOLD, HERUNDER TRAFIKKSIKKERHET, SÆRLIG MED TANKE PÅ ARRANGEMENTER OG OMRÅDET SOM UTFARTSSTED TIL MARKA.

Det er pr i dag på normale utfartsdager tilløp til trafikkproblemer og mangel på parkeringsplasser. Hvordan er dette tenkt løst i forbindelse med arrangementer, hvor en godt kan tenke seg at dagens brukere fortrenses/må snu, pga arrangement som hindrer tilgang til Vestmarka?

Vil Vestmarka oppleves som natur etter at anlegget er ferdigstilt eller vil en få inntrykk av å gå inn på et anlegg? I dag ligger naturen tilgjengelig umiddelbart når du har parkert bilen på Franskleiv. Dette gjør området spesielt attraktivt for dagens mange brukere. Hvordan vil dette stille seg når anlegget er ferdig? Vil naturen fremstå som like lett tilgjengelig som i dag? Vil anlegget medføre redusert bruk pga fremmedgjøring?

Det må gjøres en grundig trafikkvurdering basert på en ny trafikkmåling. Det finnes pt kun én måling som indikerer hva eksisterende biltrafikk er. Den ble gjort i uke 9 (2012) og kun på ukedager.

Denne trafikkvurderingen må inkludere vurdering av flere typer trafikk på Vestmarkveien :

- Privatbiler
- Traktorer
- Buss
- Tømmerbiler
- Gående og joggere
- Rulleskibrukere
- Syklister
- Ridende
- Andre trafikanter

Vurderingen må også regne inn hvilken trafikkøkning nye og kommende anlegg i Vestmarka vil medføre.

Eksempler på dette er for eksempel skolestue, gapahuker og naturstier ved Nedre Gupu som medfører ekstra busstrafikk pga. bruk av skoler. Nedre Gupu medfører ekstra biltrafikk siden den brukes av private og grupper i helgene. Tilsvarende gjelder økning i trafikk pga. de nye lysløypene.

Denne vurderingen må også omfatte hvilken trafikkøkning rulleskianlegget vil medføre – med og uten skiskytingsanlegget.

Det må også utredes og vurderes hvilken trafikkøkning vanlig trening og arrangementer som de nye anleggene vil medføre.

Det må dessuten vurderes hvilken trafikkpåvirkning fremtidig bruk av Rustan Leir kan medføre.

I Planprogramforslaget er det uttalt:

«Oppgradering av parkeringsplassen inngår i planen. Her kan det etableres plass til busstopp og snumulighet for buss, noe som gir mulighet til kollektivtransport fram til Franskleiv.»

Vi som bor langs Vestmarkveien vet at det på flere strekninger mellom dagens endeholdeplass for rutebussen; Kattås, og Franskleiv, er så bratt, smalt og svingete at det ikke er mulig for busser å møtes, og heller ikke mulig for busser og biler å møtes, og det vil lett oppstå kritiske situasjoner på vinterstid når det må rygges for å løse floken. Den urealistiske premissen i Planprogramforslaget er da også blitt lagt død av Ruter, som ifølge Budstikka 11.2. har uttalt noen forbedring av rutebusstilbudet i form av forlengelse av ruten opp til Franskleiv, ikke kan påregnes. Ruter tilføyer:

«Det er viktig at det planlegges med tilstrekkelig parkeringskapasitet til skianlegget, slik at ikke Vestmarkveien brukes til parkering.»

Det er grunn til å merke seg at noen utbedring av Vestmarkveien ikke er lagt inn som premiss for Planprogramforslaget, og det er heller ikke gitt noen signaler fra kommunen om utbedring av Vestmarkveien. Derved må det legges inn som en premiss for konsekvensutredningen, det videre planarbeidet og for beslutningsgrunnlaget at all transport til og fra Franskeiv fortsatt vil bli utført med privatbiler, som i dag, og at all den økte bruken av området som planene vil medføre, vil resultere i en tilsvarende økning av trafikkbelastningen av Vestmarkveien.

14 UTTAK AV VANN FOR PRODUKSJON AV KUNSTSNØ.

Anlegget skal være distribuert rundt den 1,6 km lange sløyfen i lysløypa og snøen vil ikke bare legge seg i løypa.

Konsekvensanalysen må derfor vurdere følgende punkter:

- Hvilket vannforbruk vil det være for å få tilfredsstillende tykkelse med snø en normal kald vinter på den delen av lysløypa og anlegget hvor kunst-snø skal brukes?
- Hvilket tilsig vil det være til dammen i vintermånedene – spesielt etter at snøproduksjonen har startet en slik normal kald vinter?
- Hvilken effekt får dette på vannføringen i bekken nedstrøms?
- Hvordan skal snøproduksjonsanlegget tømmes på delen av lysløypa som ligger nedenfor der hvor tilføring av vann krysser Vestmarkveien.
- Det er grunn å tro fra lokal erfaring at tilsiget i bekken kan være for liten i løpet av vinteren til å etterfylle vannmagasin i noen særlig grad.
Det er derfor grunn til å frykte at liten vannmengde vil medføre krav om etablering av tilleggsforsyning av vann.
Siden det ikke finnes kommunalt vann i nærheten vil dette dermed lett bli planer om bruk av grunnvann.
Konsekvensanalysen må inkludere hvilke konsekvenser bruk av grunnvann til snø produksjon vil ha for grunnvannet og spesielt hvordan dette kan påvirke nivået til grunnvannsspeilet og dermed de private brønnene i nabolaget.

15 ANDRE FORHOLD SOM BØR TAS MED I KONSEKVENsutREDNINGEN

- a. Kopier fra anleggsveileder til Norges Skiskytterforening:
[http://www.skiskyting.no/filestore/Diverse dokumenter/anleggsveileder20072.pdf](http://www.skiskyting.no/filestore/Diverse_dokumenter/anleggsveileder20072.pdf)

«I skiskyting må antall skiver på skytebanen vurderes avhengig av behovet. Til klubbtreninger med inntil 10 utøvere som trener samtidig, kan 3 skiver være nok. For å arrangere renn med inntil 100 deltakere, bør man ha 10 skiver.»

og

«Ved NM og hovedlandsrenn skal det være minst 25 skiver og ved norgescup minst 20 skiver.»

Hvorfor er det planlagt skiskytingsanlegg med 22 baner for et kretsanlegg?
Skal anlegget ha krets eller regional standard?

- b. Vi har i dag:
- Godt utbygd løypenett/lysløypenett
 - Gode og lett tilgjengelige turmuligheter/utfartsmuligheter, sommer som vinter, som benyttes av gamle og unge, familier og mosjonister. Området benyttes i dag til både trening og rekreasjon. Dvs at vi i dag har et mangfold blant brukerne og et mangfold i selve bruken.

Hvilke konsekvenser vil et ski- og skiskytingsanlegg ha for denne store og mangeartede gruppen? Skal kommunen prioritere de særdeles få, som faktisk har gode alternativer i dag på Fossum (alternativt på Sollihøgda), på vegne av de store massene som utgjør dagens brukere?

- c. Hvilke konsekvenser vil anleggene og tilhørende aktiviteter ha for serveringsstedene Furuholmen og Gupu?
- d. Bit-for-bit-seksjoneringen som Bærum kommune hittil har foretatt for å vri seg unna sentrale myndigheters pålegg om overordnede planer og helhetstenkning. Hvor langt skal de få lov til å drive det? Skal de få lov til å ødelegge et av Bærum kommunes mest benyttede utfartsområde som legger opp til mangeartet aktivitet, året rundt?
- e. Hvilket energiforbruk vil anleggene ha og hvilken konsekvens vil dette ha for strømforsyningen til Franskleiv.
- f. Hvilke konsekvenser vil utvidelse av parkeringsplassen ha, enten alene eller sammen med bygging av en garasje for prepareringsmaskiner.
- g. Hvilke krav stiller tippemidler til anleggene?
- h. Interessenter må få tilgang til dokumentasjon av kostnadsanalysene for å kunne sjekke at de er reelle.

- i. Konsekvensanalysene må gjøres av uavhengig part og ikke av Multiconsult som skal gjøre prosjekteringsarbeidet i etterkant.

16 AVSLUTNING

Vi er av den bestemte oppfatning at det planlagte ski- og skiskytingsanlegget med snøproduksjon og helårs bruk av skytebane ved Franskleiv, er forbundet med så mange og vesentlige inngrep og ulemper at denne lokaliseringen er helt uegnet for formålet. Klubbenes ønsker om et slikt anlegg må søkes dekket i et regionalt samarbeid og innenfor rammene av en samlet plan på regionalt nivå.

Med hilsen

Representanter og kontaktpersoner for beboerne og brukerne:

Jan Erik Holo
Lars Holo
Kristian Holo
Bjørn Finsrud
Bjørn Peter Torgersen
Tord Vatsøy

Følgende har gitt sin tilslutning til dette brevet:

| | | |
|-----------------------|-----------------|----------------------------|
| Geir Fossum | Ingvild Vatsøy | Marit Nymo |
| Marianne Fossum | Tord Vatsøy | Jannicke Holo |
| Jan Iversen | Anne-Ma Torp | Svein Holo |
| Svein Dagestad | Monica Walter | Jørgen Holo |
| Hans Petter Eriksen | Gry Walter | Randi Askim Eriksen |
| Kjell Grønnvold-Olsen | Phillip Walter | Elisabeth Grønnevold-Olsen |
| Anders Skjæveland | Pelle Nymo | Olsen |
| Harald Finsrud | Steinar Johnsen | Anne Lise Holo |
| Astrid Finsrud | Ina Holo | Anne Lise S Torgersen |
| Vegeir Finsrud | Kari Dagestad | |
| Sigrid Finsrud | Ulf Nymo | |